

Ds. 175.122.20
27. 11. 2020

Warszawa, 27 listopada 2020 r.

PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH
Jan Nowak

WYDZIAŁ OBSŁUGI SEJMU
L.dz. SPS-WP-020-165/116/20
Data wpływu 01.11.20

DOL.401.576.2020.WL.NP

Do druku nr 763

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Kancelaria Sejmu

ul. Wiejska 4/6/8

00-902 Warszawa

Adres ESP: /KSRP/SKRYTKAES

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z 18 listopada 2020 r., znak: SPS-WP-020-165(4)/20, uprzejmie informuję, że Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych – z punktu widzenia przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.)¹, zwanego dalej rozporządzeniem 2016/679 – zgłasza uwagi do poselskiego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zapewnienia w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii kadr medycznych, zwanego dalej projektem ustawy.

Przedmiotem projektowanej ustawy jest zapewnienie w okresie ogłoszenia stanu zagrożenia epidemiologicznego lub stanu epidemii kadr medycznych co również w ocenie Prezesa UODO ma istotne znaczenie dla zapewnienia pacjentom jak najlepszej specjalistycznej opieki medycznej. Regulacje te - jako związane z przetwarzaniem informacji i danych, w tym danych szczególnej kategorii (dotyczących zdrowia), podlegających mocą przepisów

¹ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018 r., s. 2.

Urząd Ochrony
Danych Osobowych
ul. Stawki 2
00-193 Warszawa

tel. 22 531-07-20
www.uodo.gov.pl

rozporządzenia 2016/679 szczególnemu reżimowi ochrony, w zakresie ich pozyskiwania, udostępniania i dalszego wykorzystywania za pośrednictwem również systemów teleinformatycznych i systemów łączności - stanowią przedmiot oceny i analizy organu nadzorczego.

Prawem i obowiązkiem organu nadzorczego, wynikającym z obowiązujących przepisów, jest bowiem zapewnienie roli doradczej m.in. w procesie tworzenia prawa z zakresu przetwarzania danych osobowych, eksperckie wsparcie w zakresie działań, w szczególności skupiających się na tworzeniu przepisów prawa, podejmowanych w przedmiotowym zakresie. Organ nadzorczy doradza w sprawie aktów prawnych w zakresie w jakim mogą one mieć wpływ na prawa i wolności osób fizycznych w związku z przetwarzaniem ich danych (por. art. 57 ust. 1 lit. c) rozporządzenia 2016/679), a zgodnie z prawem krajowym założenia i projekty aktów prawnych dotyczące danych osobowych są przedstawiane do zaopiniowania Prezesowi Urzędu (art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych). Dlatego z zadowoleniem należy przyjąć, że projekt został przedstawiony organowi nadzorcemu przez Projektodawcę.

Organ nadzorczy poleca uwadze Projektodawcy, aby przy wypracowywaniu przepisów prawa uwzględniać dokonywanie oceny skutków dla ochrony danych, o której stanowi art. 35 rozporządzenia 2016/679, dla określonych uregulowań, które wiążą się z dokonywaniem operacji na danych osobowych. Dokonywanie takiej oceny jest pożądane (uzasadnione) w związku z przyjmowaniem podstaw prawnych przetwarzania danych osobowych (art. 35 ust. 10 rozporządzenia 2016/679). Wykonanie takiej oceny oraz zawarcie informacji o jej wynikach w ocenie skutków projektowanej regulacji lub w uzasadnieniu do projektowanej regulacji jest niezwykle pomocne - zarówno dla Projektodawcy, celem stworzenia przepisów uwzględniających przepisy rozporządzenia 2016/679i dających odpowiednie gwarancje zgodności z tymi przepisami wykonawcom norm, jak i dla organu nadzorczego, celem oceny zaproponowanych uregulowań. Ocena skutków jest niezbędna, gdy projektowane procesy przetwarzania danych - w szczególności następujące z użyciem nowych technologii - ze względu na rodzaj przetwarzania, jego charakter, zakres, kontekst i cele z dużym prawdopodobieństwem mogą powodować wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych (art. 35 ust. 1 rozporządzenia 2016/679).

Nie powinno także umykać uwadze Projektodawcy, że fundamentalne znaczenie dla tworzenia przepisów prawa ma czynienie zadość - poprzez uwzględnianie ich w treści przepisów krajowych - zasadom dotyczącym przetwarzania danych osobowych, wynikającym z przepisów

art. 5 rozporządzenia 2016/679². Istotne jest także branie pod uwagę obowiązków wynikających z art. 25 rozporządzenia 2016/679, a mianowicie uwzględnianie ochrony danych w fazie projektowania oraz stosowanie domyślnej ochrony danych.

Odnosząc się do poszczególnych kwestii uregulowanych w niniejszym **poselskim projekcie ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zapewnienia w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii kadr medycznych** Prezes UODO przekazuje następujące uwagi.

Uwaga do art. 2 pkt 2 lit. a projektu ustawy zmieniającego ust. 2a w art. 7 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty. Zgodnie projektowanym art. 7 ust. 2a pkt 5 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty osobie, która uzyskała kwalifikacje poza terytorium państw członkowskich można udzielić zgody na wykonywanie zawodu lekarza albo lekarza dentysty jeżeli spełnia warunek polegający na wykazaniu *nienagannej postawy etycznej*. Zaproponowane kryterium ma natomiast charakter subiektywny, jest to wymaganie, które ma szczególnie charakter w związku z wykonywaniem przepisów zmienianej i projektowanej ustawy. Kluczowe bowiem jest dobro pacjentów, niemniej jednak jest to pojęcie *nienagannej postawy etycznej*, które jest nieostre, ponieważ nie ma jego definicji ustawowej, tak więc zasadnym byłoby określenie mocą przepisów powszechnie obowiązujących odpowiednich kryteriów oceny tych osób, branych pod uwagę dla realizacji celu przetwarzania informacji o osobach jakim jest ocena ich postawy etycznej.

Wątpliwości budzi również sposób, w jaki będzie dokonywana *ocena spełnienia - przez kandydata - wymagań niezbędnych do wykonywania zawodu lekarza i lekarza dentysty*. Nie jest jasne na jakiej podstawie będzie się ona odbywała oraz w jaki sposób będzie potwierdzana nienaganna postawa etyczna. Biorąc pod uwagę, że projektowane przepisy będą zawarte w akcie prawnym rangi ustawy, to w celu zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzanych danych zasadnym byłoby wskazanie zakresu danych osobowych, które w ocenie Projektodawcy będą niezbędne do oceny spełniania warunków przez lekarza i lekarza dentystę. Nie budzi

² Zgodnie z art. 5 rozporządzenia 2016/679 dane osobowe muszą być przetwarzane: zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty – zasada zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości (ust. 1 lit. a); zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami – zasada ograniczenia celu (ust. 1 lit. b); adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane – zasada minimalizacji danych (ust. 1 lit. c); prawidłowe i w razie potrzeby uaktualniane – zasada prawidłowości (ust. 1 lit. d); przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osoby, której dane dotyczą, przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane – zasada ograniczenia przechowywania (ust. 1 lit. e); przetwarzane w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo danych osobowych, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem, za pomocą odpowiednich środków technicznych lub organizacyjnych – zasada integralności i poufności (ust. 1 lit. f). Administrator jest odpowiedzialny za przestrzeganie przepisów ust. 1 i musi być w stanie wykazać ich przestrzeganie – zasada rozliczalności (art. 5 ust. 2).

wątpliwości, że uzasadnione jest weryfikowanie określonych danych, jednak konieczne jest również poddanie analizie jaki zakres informacji jest niezbędny dla takiej weryfikacji, jak będą wykorzystywane pozyskane informacje o charakterze negatywnym, jak długo będą te informacje przetwarzane, by nie dochodziło do przetwarzania danych nadmiarowych. Uzasadnionym byłoby zatem rozważenie kryterium wyboru niezbędnych dokumentów i danych dla realizacji celu jakim jest ocena spełniania wymagań przez kandydata na lekarza / lekarza dentystę. Przyjęcie odpowiednich rozwiązań już przez Projektodawcę, na etapie tworzenia przepisów prawa stanowiących m.in. podstawę prawną przetwarzania danych osobowych, źródło praw i obowiązków dla adresatów tych norm będzie pomocne w praktyce stosowania tych przepisów, dla ich wykonawców i nie będzie prowadziło do przetwarzania nadmiarowych danych.

Powyższa uwaga odnosi się również do art. 9 pkt 3, który dodaje art. 35a ust. 1 pkt 5 do ustawy o zawodach pielęgniarstwa i położnej.

Uwaga do art. 2 pkt 2 lit. c projektu ustawy, który w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentysty w art. 7 zmienia ust. 2b i 2c. Proponowana zmiana brzmienia ust. 2c w art. 7 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty wskazuje na *przekazywanie dokumentów przez ministra właściwego do spraw zdrowia do konsultanta krajowego albo konsultanta wojewódzkiego*. Z punktu widzenia przepisów o ochronie danych osobowych niezbędne jest doprecyzowanie w projektowanych przepisach, w jaki sposób oraz w jakiej formie następuje przekazanie tej dokumentacji. Także i w odniesieniu do tej kwestii niezwykle pomocnym narzędziem dla Projektodawcy byłaby więc przeprowadzona ocena skutków planowanych operacji przetwarzania dla ochrony danych, dzięki której można dokonać oceny wpływu przetwarzania danych na prawo do prywatności osoby, której dane dotyczą.

Powyższa uwaga odnosi się również do art. 5 pkt 1 projektowanej ustawy dodającego ust. 7 w art. 10 do ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym oraz art. 9 pkt 3 projektowanej ustawy dodającego art. 35a ust. 27 do ustawy o zawodach pielęgniarstwa i położnej.

Uwaga do art. 2 pkt 2 lit. f projektu ustawy, który w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentysty w art. 7 dodaje ust. 9-21. Urząd wskazuje na konieczność redakcyjnej zmiany projektowanej ustawy, ponieważ w art. 2 pkt 2 lit. f projektu ustawy zmiana w art. 7 dotyczy dodania ust. 9-22, a nie ust. 9-21, tak jak to wynika z treści projektu.

Dodawany ust. 22 wskazuje, że w przypadku powzięcia przez ministra właściwego do spraw zdrowia wiarygodnych informacji, zgodnie z którymi udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej przez danego lekarza lub lekarza dentystę stanowi zagrożenie dla życia lub zdrowia pacjentów, minister cofa temu lekarzowi zgodę na wykonywanie zawodu. Kluczowe jednak jest źródło oraz rodzaj powziętych informacji, na podstawie których minister wyda decyzję

administracyjną dotyczącą konkretnego lekarza. Biorąc pod uwagę, że pozyskane informacje będą wpływały na prawa konkretnych osób zasadnym jest precyzyjne określenie w przepisach sposobu ich pozyskiwania. Należy zaznaczyć, że z punktu widzenia zasad dotyczących przetwarzania danych osobowych, wykonawca normy (administrator weryfikowanych danych) jest zobowiązany przetwarzać dane jedynie w zakresie niezbędnym do realizacji ściśle określonych celów. Oznacza to, że jest on zobowiązany do przestrzegania zasad określonych w art. 5 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, w szczególności zasady ograniczenia celu (lit. b) i minimalizacji danych (lit. c) - niezależnie od wskazania w przepisach krajowych tego obowiązku.

Powyższa uwaga odnosi się również do art. 5 pkt 1 projektowanej ustawy dodającego ust. 10 w art. 10 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym oraz art. 9 pkt 3 projektowanej ustawy dodającego art. 35a ust. 4 do ustawy o zawodach pielęgniarzy i położnej.

Uwaga do art. 5 pkt 4 projektu ustawy zmieniającego art. 24f ust. 1 w ustawie o Państwowym Ratownictwie Medycznym. Zmieniany przepis wskazuje, że *w ramach SWD PRM (Systemu Wspomagania Dowodzenia Państwowe Ratownictwo Medyczne) rejestrowanie nagrań prowadzonych na stanowisku dyspozytora medycznego oraz wojewódzkiego koordynatora ratownictwa medycznego odbywa się z wykorzystaniem dostępnych form łączności.* Z punktu widzenia ochrony danych osobowych zasadne wydaje się dokonanie analizy ryzyka, czy wszystkie dostępne systemy/formy łączności zapewnią odpowiedni stopień bezpieczeństwa przetwarzanych danych, w szczególności jeżeli będą to niewątpliwie szczególne kategorie danych (dane dotyczące zdrowia).

Uwaga do art. 8 pkt 3 projektu ustawy zmieniającego w ustawie o systemie informacji w ochronie zdrowia brzmienie art. 24 ust. 3. Projektowany przepis wskazuje na pojęcie *administratora systemu*. Zauważyć należy, że przepisy rozporządzenia 2016/679 nie przewidują instytucji administratora systemu, a zatem w kontekście zarządzania danymi osobowymi nie powinno się jej stosować jako rozwiązania, któremu przepisy tego aktu prawnego nie przyznają praw i obowiązków. Jedynymi możliwymi rozwiązaniami są pozostawanie administratorem³ (współadministratorem – art. 26 rozporządzenia 2016/679) lub podmiotem przetwarzającym (art. 28 rozporządzenia 2016/679), ze wszystkimi przewidzianymi prawem konsekwencjami. Pozostawienie tak sformułowanego przepisu może prowadzić do jego niewłaściwej interpretacji. Dlatego też Projektodawca powinien rozważyć i odpowiednio wskazać w przepisach ustawy rolę, jakie w procesach przetwarzania danych mają pełnić

³ Zgodnie z art. 4 pkt 7 - administrator" oznacza osobę fizyczną lub prawną, organ publiczny, jednostkę lub inny podmiot, który samodzielnie lub wspólnie z innymi ustala cele i sposoby przetwarzania danych osobowych.

wskazane z projektowanym art. 24 ust. 3 jednostki, tj. jednostka podległa ministrowi właściwemu do spraw zdrowia w zakresie systemów informacyjnych w ochronie zdrowia (pkt 1) oraz Rządowe Centrum Bezpieczeństwa (pkt 2).

Uwaga do art. 22 projektu ustawy, który wskazuje, że *dokumenty prawo wykonywania zawodu lekarza i prawo wykonywania zawodu lekarza dentysty*, o których mowa w zmienianej ustawie będą wydawane zgodnie ze wzorem określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 6 ust. 8 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty. Organ nadzorczy wskazuje, że zgodnie wzorami ww. dokumentów zawierają one dane w postaci nazwiska rodowego, daty i miejsca urodzenia. Tymczasem ww. dokumenty zawierają również dane wprost identyfikujące daną osobę, tj. numer ewidencyjny PESEL, dlatego też uzasadnionym jest usunięcie z katalogu przetwarzanych danych w postaci nazwiska rodowego, a także miejsca i daty urodzenia jako nadmiarowe dla realizacji celu identyfikacji osoby lekarza / lekarza dentysty. Zapewni to zgodność z zasadą minimalizacji danych (art. 5 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/679). W sytuacji dopiero gdy dana osoba nie posiada numeru PESEL zasadnym wydaje się przetwarzanie dodatkowych danych np. numeru i serii dokumentu potwierdzającego tożsamość. Podkreślić należy, że dokonanie oceny skutków dla ochrony danych ułatwiłoby tworzenie jasnych i precyzyjnych przepisów służących przetwarzaniu danych osobowych w określonych w ustawie celach, wskazujących podmioty realizujące te cele, w ściśle i precyzyjnie określony sposób, czyniąc zadość przepisom o ochronie danych osobowych. Poprawnie przeprowadzona ocena skutków dla ochrony danych pozwala na precyzyjne określenie ról określonych podmiotów, zakresów ich odpowiedzialności, a także pozwala wskazać w jakim celu, na jakiej podstawie oraz w jakim zakresie będą przetwarzane dane osobowe.

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych, deklarując swoje eksperckie wsparcie w tworzeniu przepisów, proponuje aby Projektodawca dokonał analizy i odpowiednich zmian oraz uzupełnień projektowanych przepisów w powyżej wskazanym zakresie, co przyczyni się do ich dostosowania do ogólnego rozporządzenia o ochronie danych.

Z wyrazami szacunku,

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych
Jan Nowak
/ - podpisano elektronicznie/